

skal være mere stoffigt. Men det vilde jo medføre en yderligere Ophobning, altsaa gjøre Studiet vanskeligere. Jeg skal nærmere paavise det ved enkelte Exempler. Han vilde saaledes, at Lovens Eregefe, altsaa selve den positive Lovfortolning, skulde være mere udførlig end nu. Det forekommer mig, at allerede nu er det et ret betydeligt Arbejde, der i saa Henseende ydes. Alle de vigtigere Love faae nu deres Belysning gennem Forelæsningerne ved Universitetet; skulde man gaa yderligere, skulde man lægge sig efter en mere vidtgaende Lovfortolning, skulde man f. Ex. tage de enkelte Love op og fortolke dem Paragraf for Paragraf, saa vilde det føre til en Opsvulmning af det rent positive Stof, som vilde gjøre Studiet endnu mere uoverkommeligt for de Studerende, end man paastaar, at det er nu. Skulde f. Ex. Næringsloven underkastes en praktist Fortolning ved Universitetet eller Lyndeloven eller Kommunallovene, vilde det jo gjøre Studiet i en utrolig Grad vidtløftigere end nu, og jeg paastaar, at det vilde ikke medføre den tilsvarende Nytte. Den Opgave, Studiet ved Universitetet har, er ikke at fylde den Studerende med Kjendskab til alle gjældende Retsregler — det er en Umulighed — men man skal lægge Vægten paa at bibringe ham et Syn for de ledende Grundsatninger og Kjendskab til de vigtigste Hovedlove, saa at han bliver i Stand til, naar han senere kommer ud i Livet, at bygge paa det givne Grundlag, og ved Hjælp af sin egen sunde Forstand at fortolke de Love, han faar Brug for. Mener man, at selve Studiet skulde kunne umiddelbart uddanne praktiste Mennesker, saa begaar man en væsentlig Feil. Intet Studium, ingen Examen kan umiddelbart frembringe praktiste Mennesker; man bliver kun praktist ved Praxis, ligesom man kun lærer at svømme ved Svømming. Intet Studium, ingen Lærestanstalt, ingen Undervisning kan ligefrem gjøre Folk praktiste, det maa Livet lære dem; men hvad Undervisningen skal og kan gjøre, er, at lægge en Grundvold, som gjør det muligt for de Vedkommende, naar Livets Krav komme til dem, at finde sig til Rette. Saa mente det ærede Medlem (Lauridsen) ogsaa, at en Forsandring vilde kunne føre til Noget; han kunde f. Ex. ønske, at Statsforfatningsretten blev affkaffet, og at vi fik Statsforvaltningsret i Stedet for. Dgsaa det vilde medføre en utrolig positiv Stofophobning fremfor den, der nu er til Stede. Lad mig blot nævne, at til Statsforvaltningsretten hører Kommunallovgivningen, Sattiglovgivningen, tildels Næringslovgivningen, Skolelovgivningen, den kirkelige

Lovgivning og endnu Mere, og netop denne Del af Retsystemet indeholder en saadan Mængde af positive Bestemmelser, at selv af den, der har tilendebragt sit juridiske Studium, kræves der flere Maas Arbejde, inden han bliver ret fortrolig med de paagjældende Retsforhold og Retsregler. Og saa mener det ærede Medlem, at naar man tog dette uhyre omfattende positive Stof op og lagde det til det bestaaende Examenstof, saa skulde man til Gjengjæld skyde Statsforfatningsretten ud. Det er maaske bekjendt, i alt Fald for en Del af de ærede Medlemmer, at man i vor Tid har begyndt ved adskillige Stoler, især ved Høistolerne, at undervise Eleverne i Statsforfatningsret. Det vilde da være, synes det mig, en mærkværdig Ting, samtidig med at Trangen til at udbrede Kjendskab til vor Forfatnings Bestemmelser blandt den store Befolkning saaledes gjør sig gjældende, at lade Universitetet skyde det samme Fag ud af sine Discipliner. Hvorledes motiverede det ærede Medlem nu sin Fordring om, at Statsretten skulde gaa ud af Universitetets juridiske Fag? Jo, siger han, den skal gaa ud, thi den er kun et Vidnesbyrd om de mennekelige Tings Omstiftelighed. Det Argument rækker nu langt videre, men for Resten ser jeg ikke, at det kunde afgive nogensomhelst Grund til at skyde Statsretten ud. Det følger jo af sig selv, at naar man ikke kan faae Doceremaskiner, kan man ikke komme bort fra, at Docentens Personlighed og Opfattelse gjør sig gjældende i Fremstillingen af det Fag, han docerer. Men det spiller en meget underordnet Rolle, naar blot Faget doceres saaledes, at det er muligt for de Studerende at danne sig en selvstændig Mening om det behandlede Spørgsmaal. Selv om den Ansættelse, som den vedkommende Professor i Statsret har, menes at være urigtig, er det ikke af nogen væsentlig Betydning, naar der blot meddeles saa udførlige Grunde for og imod de antagne Resultater, at Disciplene selv kunne følge med, kunne kontrollere Udviklingen. De kunne da godt finde det rigtige Standpunkt, selv om Docenten tager et Standpunkt, som ikke er det rigtige. Naar

Rettelse.

Sp. 1753, L. 6—9 f. o. (Klein's Foredrag): „Sovrigt . . . Forudsætningen“ læs: „Sovrigt maa jeg overfor det ærede Medlem for Hjørring Amt (Nyholm), der mente, at der savnes Noget her i § 11, bemærke, at Forudsætningen“.